

διπλωματική εργασία
ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΕΛΑΙΩΝΑ ΤΩΝ ΡΟΒΙΩΝ

Νικολοπούλου Αρετή
Τούσας Θοδωρής

επιβλέποντες καθηγητές
Πανηγύρης Κωστής
Φιλλιπιτζής Δημήτρης

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 6282/1
Ημερ. Εισ.: 17-04-2008
Δωρεά: Συγγραφέων
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΑΜ
2008
ΝΙΚ

Το χωριό Ροβιές ή Οροβίαι κατά την αρχαία του ονομασία, βρίσκεται 80 χμ βορειοδυτικά της Χαλκίδας που είναι και η πρωτεύουσα του νησιού και 9 χμ από το χωριό Λίμνη στου οποίου το δήμο ανήκει διοικητικά. Είναι χτισμένο στο τόξο που σχηματίζουν τα πευκόφυτα βουνά Τελέθριο και Καβαλάρης στην άκρη του Ελαιώνα που ενώνει τους πρόποδες του βουνού με τη θάλασσα.

Κατά τον Στράβωνα στο βουνό Τελέθριο υπήρχε μαντείο «αψευδεστάτων» του Σελινούντιου Απόλλωνος [με στεφάνι από σέλινο] το οποίο καταστράφηκε από σεισμό που περιγράφει ο Θουκυδίδης. Στο σημείο αυτό σήμερα βρίσκεται η ιστορική μονή του Αγίου Γεωργίου των Ηλείων.

«Σεισμών δε γενομένων πολλών αποτρέποντο πάλιν (οι από τον Αρχίδαμον Λακεδαιμόνιοι) και ουκ εγένετο εισβολή και περί τούτους τους χρόνους, των σεισμών κατεχόντων, της Εύβοιας εν Οροβίαις η θάλασσα επανελθούσα από την τότε γης και κυματωθείσα, επήλθε της πόλεως μέρος τι, και το μεν κατέκλυσε, και θάλασσα νυν εστί προημερόν ούσα γη, και ανθρώπους διέφθειρεν όσους μη εδύνατο φθίναί προς τα μετέωρα αναδραμόντες»

Θουκυδίδης

Το παλιρροϊκό κύμα που σχηματίστηκε από το σεισμό του 427π.χ. βύθισε μέρος της πόλης και οι λίγοι κάτοικοι που σώθηκαν μετοίκησαν στο βουνό στη θέση Παλαιοχώρι και Αράχλης, όπως μαρτυρούν τα αρχαιολογικά ευρήματα. Αυτό εξηγεί και την απουσία άλλων ευρημάτων από την κλασσική και την ρωμαϊκή περίοδο. Μόνο ρωμαϊκό εύρημα ήταν κάποιοι τάφοι στο δρόμο προς τη Λίμνη [αρχαίο Ελύμνιο] οι οποίοι όμως μετά το 1940 εξαφανίστηκαν.

Ιστορικοί πιστεύουν πως μετά το σεισμό του 427π.χ. οι κάτοικοι άργησαν πολύ να επιστρέψουν στην παραλία λόγω της ασφάλειας και της πλούσιας τροφής [κτηνοτροφία, ρετσίνα, ελιές] που προσέφερε το βουνό. Απόπειρες να επιστρέψουν στη θάλασσα δεν απέδωσαν λόγω επιδρομών από Σαρακηνούς πειρατές.

Κατά την περίοδο του Μεσαίωνα και όταν οι Σταυροφόροι κατέλαβαν τη βυζαντινή πρωτεύουσα μοιράστηκαν οι βυζαντινές περιοχές. Οι Φράγκοι πήραν την Εύβοια. Τότε χτίστηκε και ο πύργος των Ροβιών.

Σύμφωνα με κάποιους μελετητές το πυργοκάστελο των Ροβιών κτίστηκε από τον Γουλιέλμο Β' τον Βιλεαρδουίνο, πρίγκιπα της Αχαΐας κατά τη διάρκεια του πολέμου εναντίον των Ενετών του νησιού ανάμεσα στο 1255 και 1258.

Στα πρώτα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ο οικισμός φαινόταν να έχει στους φορολογικούς καταλόγους 67 σπίτια το 1474, 131 σπίτια το 1506 και 119 σπίτια το 1521. Στο τέλος της Τουρκοκρατίας η περιοχή ήταν τσιφλίκι του Ιμπραήμ μπέη και μετά την απελευθέρωση αγοράστηκε από τον Απόστολο Δουμά.

Με την απελευθέρωση ξεκινάει η εκμετάλλευση του ελαιώνα. Οι κάτοικοι κατεβαίνουν από το βουνό και ασχολούνται με τη γεωργία. Το 1833 καίγεται το πευκοδάσος της πεδιάδας μέχρι τη θάλασσα και φυτεύεται ο ελαιώνας που υπάρχει μέχρι σήμερα. [αρχικά από το Δούμα και ύστερα από τον Παπαδόπουλο, απόγονοι του οποίου κατέχουν την μεγάλη μέρος της περιοχής μέχρι σήμερα]. Επίσης χτίζονται δύο κτίρια παρόμοιας αρχιτεκτονικής κοντά στο θαλάσσιο μέτωπο: το κτίριο της κατοικίας του ιδιοκτήτη και το κτίριο "Κάμαρες" για κατοικία των εργατών.

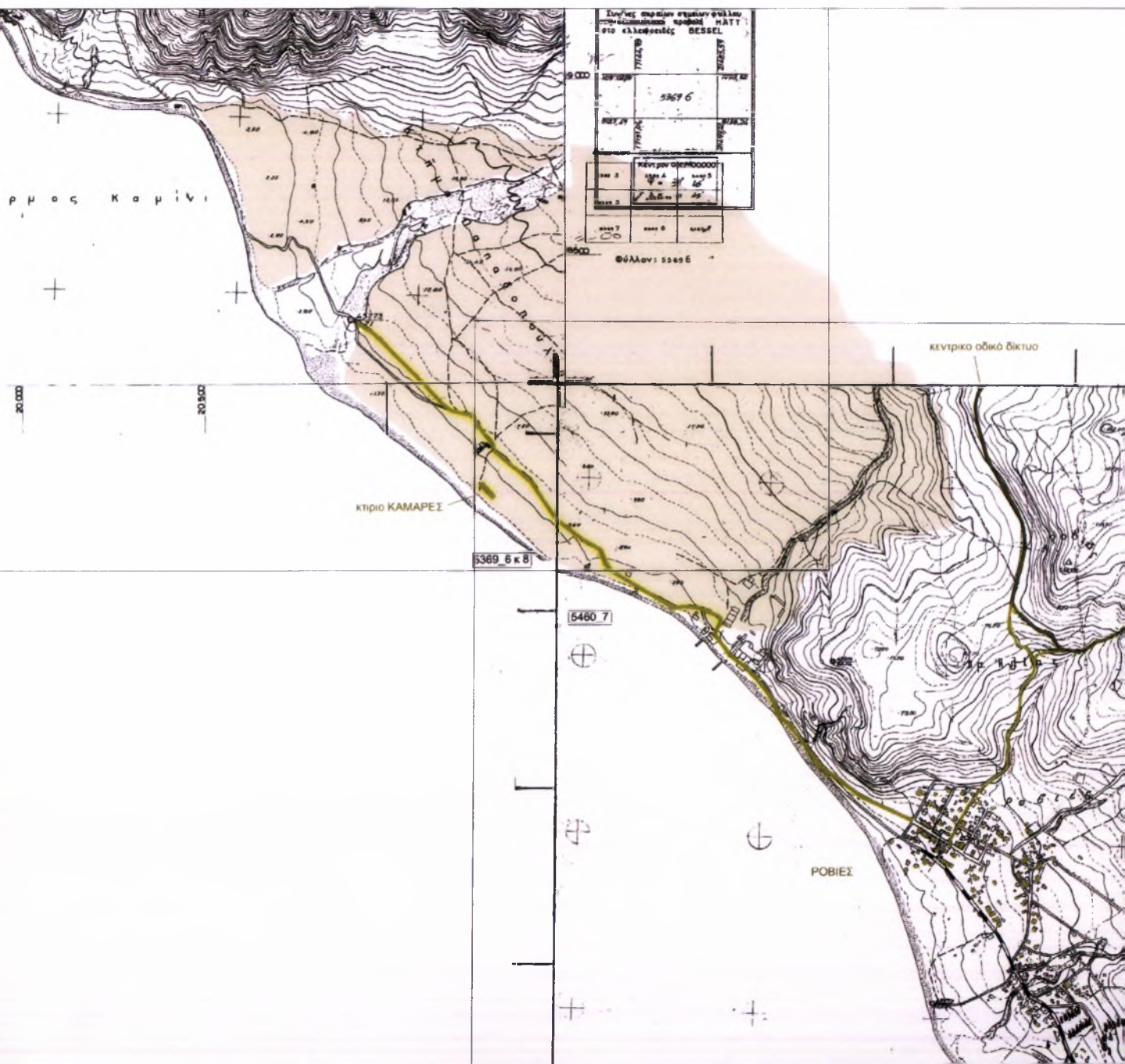

Ο ελαιώνας δίπλα στο χωριό των Ροβιών καταλαμβάνει περισσότερο από 1740 στρέμματα, δηλαδή το εμβαδό της πεδιάδας, που εκτείνεται από τους πρόποδες των βουνών μέχρι τη θάλασσα. Ενώνεται με το χωριό μέσω ενός τμήματος της παλιάς σύνδεσης με την Αιδηψό, που σήμερα έχει καταργηθεί, και με το υπόλοιπο οδικό δίκτυο μέσω του χωριού. Αυτό δίνει από τη μία ένα διηθητικό χαρακτήρα στον οικισμό, όπως επίσης και κάποιου είδους κυριότητα.

Έτσι η πορεία του επισκέπτη προς τον ελαιώνα γίνεται αρχικά μέσω του χωριού, των κεντρικών πλατειών του έως τη θάλασσα. Από εκεί ένας άλλος παραθαλάσσιος δρόμος περνώντας από τοπόσημα της περιοχής [υδροκίνητο εργοστάσιο χαρτιού, κατοικία Παπαδόπουλου, κτίρια συνεταιρισμού] καταλήγει στην άκρη του ελαιώνα και συνεχίζει μέσα σε αυτόν αφήνοντας πίσω τη σύντομη επαφή με τη θάλασσα.

ΑΠΟΣΤΑΣΜΑ ΑΓΙΟ ΤΑ Φ.Χ. 5369, 6 κ 8 και 5460, 7 ΤΗΣ Γ.Υ.Σ.
ΚΑΙ: 1:5000

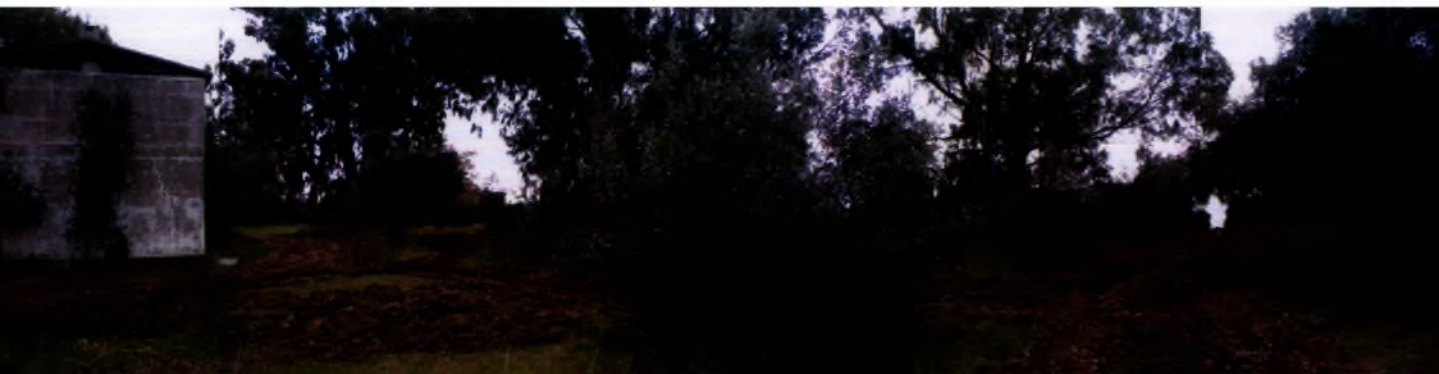
Αποτύπωση και χαρακτηριστικά του ελαιώνα και του οικοπέδου.

Κύρια χαρακτηριστικά του ελαιώνα είναι ο ενιαίος, αδιαίρετος χαρακτήρας του και η οριζοντιότητα της μορφής του. Όλα όσα τον αποτελούν εκτείνονται με μία άπειρη λογική στη γεωγραφική λεκάνη. Μπορεί κανείς να δει μια παράλληλη ιδιομορφία με τη θάλασσα – μια κοινή λογική.

Το όριο μεταξύ τους αποτελεί ένα άλλο χαρακτηριστικό του ελαιώνα. Εκεί συμβαίνει μία απότομη, αιφνίδια διακοπή. Οι συστοιχίες ελιών συνεχίζονται ως την παραλία, ως το σημείο που έχει δημιουργηθεί ένα τοίχος από θάμνους. Έτσι ο ελαιώνας δεν αραιώνει χάνοντας σταδιακά την ιδιότητα και τα χαρακτηριστικά του αλλά διακόπτεται απότομα. Η οπτική επαφή προς τη θάλασσα καθώς και το πέρασμα προς αυτή αποκλείονται σχεδόν απόλυτα.

Μοναδικά σημεία διέλευσης είναι οι σχηματισμένες από ανθρώπους σχισμές [πλάτους αυτοκινήτου] προς τον αιγιαλό. Αυτές οι μόνες φυγές προς τη θάλασσα δίνουν μια σειρά από αποσπασματικές εικόνες ενός άλλου σκηνικού. Το μεγάλο βάθος των σχισμών δίνουν χαρακτήρα "μυστικού περάσματος" αφού ο επισκέπτης πρέπει να βρεθεί σχεδόν απέναντι τους για να διακρίνει τη φυγή.

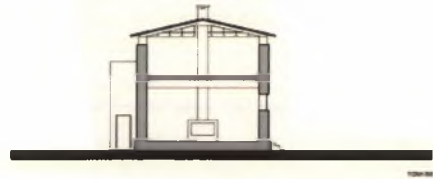
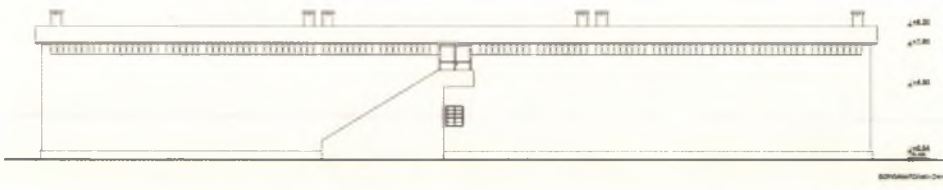
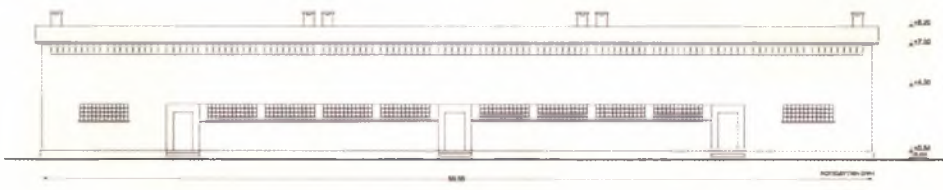
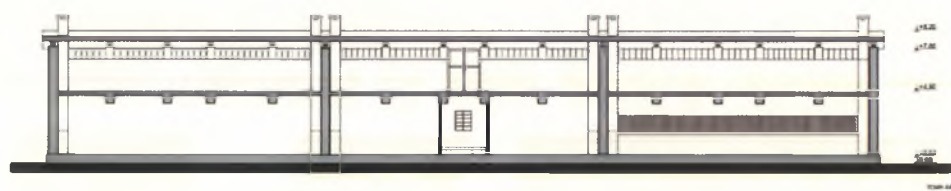
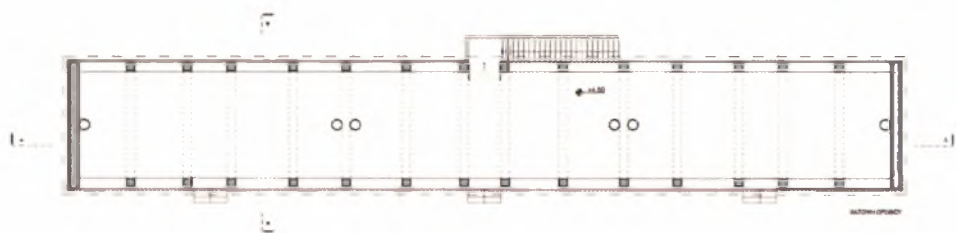
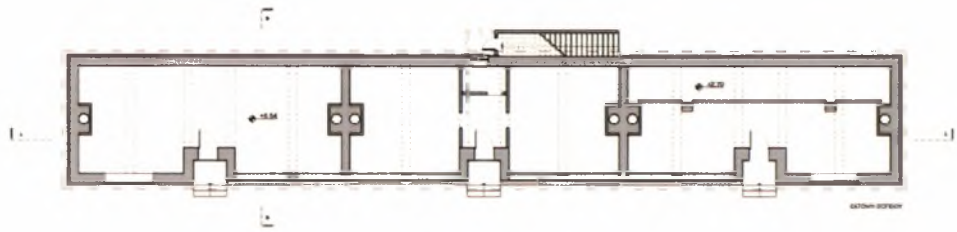
Σημείο κορύφωσης στη σύνθεση των στοιχείων της περιοχής αποτελούν οι ευκάλυπτοι. Ξεπερνώντας κατά πολύ το ύψος των ελιών αναδύονται κατά μήκος του παραλιακού μετώπου σαν σημεία σήμανσης του ορίου. Η σχέση μεταξύ των διαφορετικών μεγεθών, περιγραμμάτων αλλά και των διαφορετικών πράσινων των ελιών και των ευκαλύπτων διαμορφώνουν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του τόπου.

Κεντρικά στον ελαιώνα και κοντά στο παραλιακό μέτωπο υπάρχει το κτίριο "Κάμαρες". Πρόκειται για ένα από τα δύο κτίρια που χτίστηκαν το 1935 από τον ιδιοκτήτη της ευρύτερης περιοχής. Το κτίριο ανήκει σε ένα σύστημα παράλληλων αξόνων στο οποίο ανήκουν επίσης ο αιγιαλός, το " τοίχος" από θάμνους και ο δρόμος.

Οι "Κάμαρες" χρησιμοποιούνταν για τη στέγαση εργατών και αποθήκευση εργαλείων και ελιών. Είναι ένα ορθογώνιο διώροφο κτίσμα με κάτοψη 8x50μ. Το ισόγειο περιλαμβάνει 3 επαναλαμβανόμενες κατά μήκος μονάδες που η κάθε μία εξυπηρετείται από ανεξάρτητη είσοδο στην κύρια, νότια όψη προς την θάλασσα. Ο όροφος είναι ένας ενιαίος στεγασμένος χώρος χωρίς ανοίγματα αλλά εξωτερικός μέσω των φεγγιτών που διατρέχουν τις διαμήκεις όψεις, δημιουργώντας την εντύπωση της δίριχτης στέγης που υπερίππεται. Η πρόσβαση στον όροφο γίνεται με εξωτερικό κλιμακοστάσιο από την βόρεια όψη (προς τον δρόμο). Δεν έχουν βρεθεί στοιχεία για τον αρχιτέκτονα, ο σχεδιασμός του όμως υπακούει με συνέπεια στις αρχές της μοντέρνας αρχιτεκτονικής, τόσο σε επίπεδο λειτουργικής οργάνωσης του χώρου όσο και σε επίπεδο μορφών. Στην κύρια όψη επικρατεί το στοιχείο της συμμετρίας λόγω ενός συνεχούς υαλοστασίου που ενώνει τις τρεις ανεξάρτητες εισόδους. Η πίσω βόρεια όψη είναι τυφλή, χωρίς ανοίγματα, στην οποία διαγράφεται η σκάλα μετάβασης στον όροφο. Οι πλαϊνές όψεις είναι ίδιες, συμπαγείς χωρίς ανοίγματα.

Κατασκευαστική αντιμετώπιση.

Φέρουσα κατασκευή:

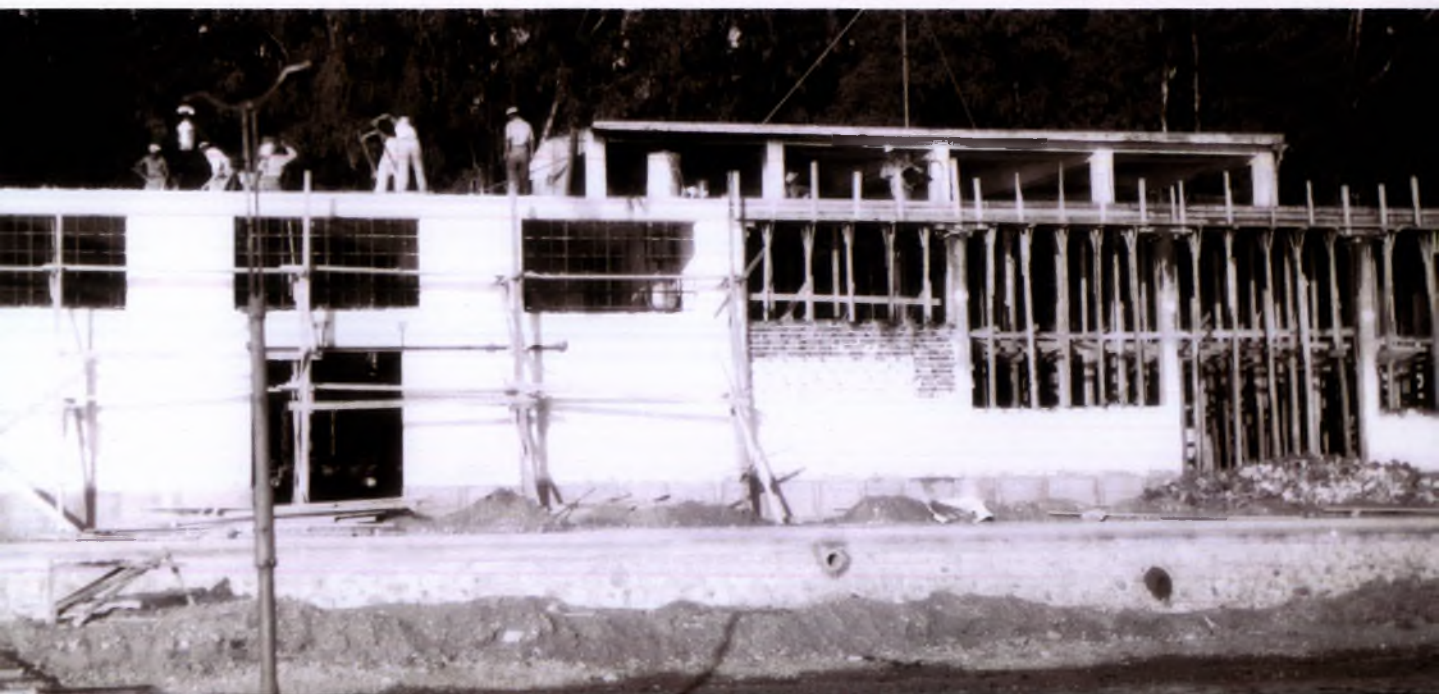
Πρόκειται για μία σύμμεικτη κατασκευή από φέρουσα επιχρισμένη λιθοδομή. Οι πλάκες και οι κολώνες είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα. Οι κολώνες υπακούουν σε ένα ρυθμό ανά τρία μέτρα.

Τοίχοι πλήρωσης:

Οι τοίχοι πλήρωσης είναι κατασκευασμένοι από τούβλο, επιχρισμένοι με σοβά.

Στέγη:

Η στέγη είναι κατασκευασμένη από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Μνημειώδεις!

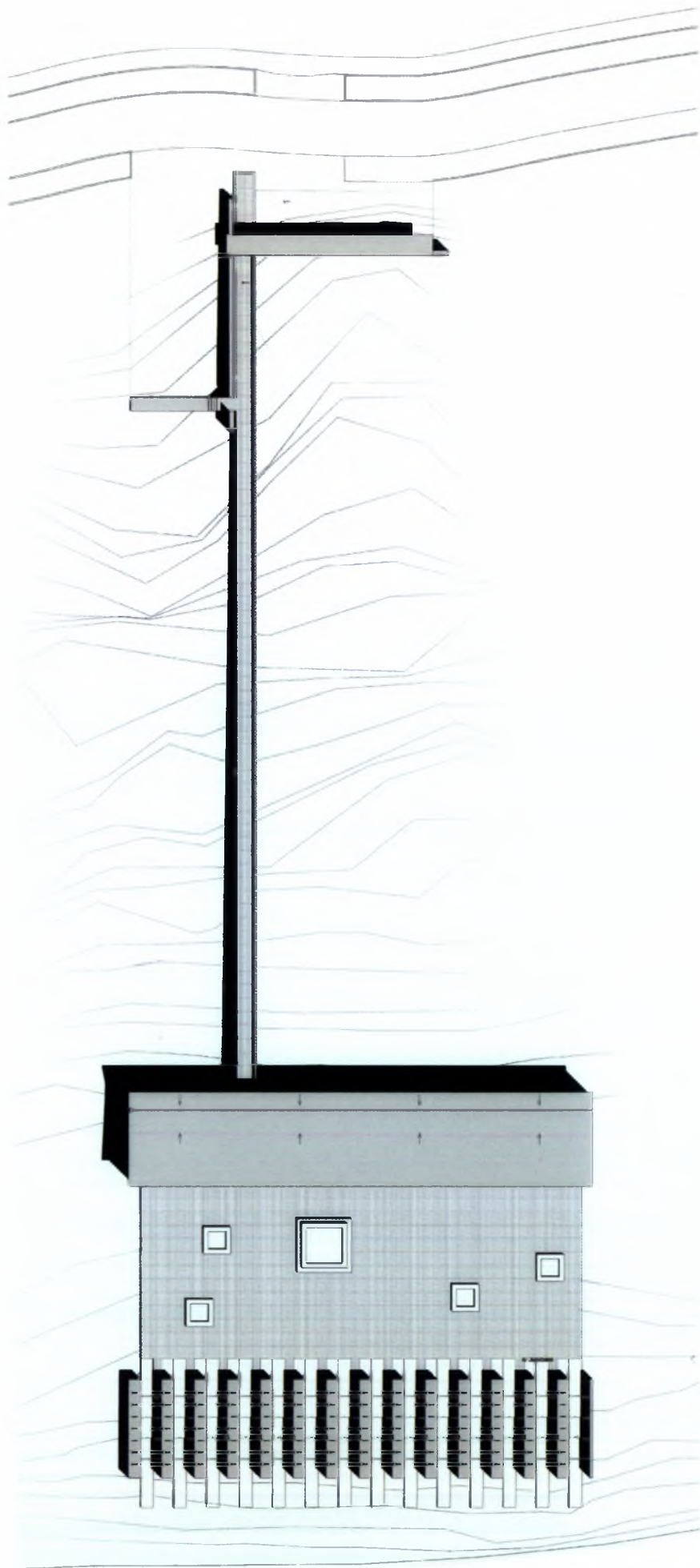
Ένας, σαν από πάντα να ήταν εκεί, κοκκινωπός ορθογώνιος όγκος, τεμαχίζεται από τον ελαιώνα που τον περιβάλλει. Εκμεταλλευόμενο την κλίση του ελαιώνα, αναδύεται ένα μονοπάτι χωρίς κλίμακα. Με το άνω επίπεδο ισούψές, αγκυρώνεται κάθετα στον κοκκινωπό όγκο αφήνοντας μακριά τα αυτοκίνητα, να μην χαλάσουν το ξόρκι.

Ο επισκέπτης προχωρώντας στο μονοπάτι και αναδυόμενος εκτιμά τις διαφορετικές πυκνότητες του ελαιώνα φθάνοντας οριακά πάνω από αυτόν. Πριν φτάσει στην σχισμή του κοκκινωπού όγκου, η εντύπωση του περιεχομένου στον ελαιώνα μετατρέπεται σε εμπειρία εκτίμησης της άπειρης πλευράς του «δοχείου». Εκεί είναι η είσοδος για έναν άλλο κόσμο

Με το πέρασμα της σχισμής η εμπειρία εκτίμησης του “άπειρου” ελαιώνα μετατρέπεται σε αντίληψη της πεπερασμένης πλευράς του. Της πλευράς που διακόπτεται απότομα από τοίχο σχηματισμένο από θάμνους. Ο τοίχος διακόπτεται ανά διαστήματα από “μυστικά περάσματα”, διόδους προς το γιαλό.

Αναπαραγωγή του φυσικού τοίχους είναι ένα γλυπτό από παράλληλους μακρόστενους όγκους τοποθετημένους σε απόλυτη αντιπαράθεση με το κοκκινωπό ορθογώνιο. Το γλυπτό αυτό σαν μια περσίδα τεμαχίζει αλλά και αποκαλύπτει την πάλι “άπειρη” θάλασσα.

Πρόταση

Βάση της προηγούμενης χρήσης του κτιρίου "Κάμαρες" (εποχιακές κατοικίες για τους εργάτες του ελαιώνα), προτείνεται ένας ξενώνας που κύρια χαρακτηριστικά του είναι η περιοδική χρήση, η αυτοεξυπηρέτηση και η εργασία. Μια εγκατάσταση έτοιμη να ενεργοποιηθεί, για να δεχθεί μία ομαδική κατοίκηση θεματικά προσδιορισμένη. Ο ξενώνας απευθύνεται σε ομάδες όπως οι εργάτες του ελαιώνα, αλλά και πρόσκοποι, ερευνητές, καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες.

Τα κύρια στοιχεία της σύνθεσης είναι 5 και υπακούουν στο σύστημα παραλληλίων που έχουν αναγνωριστεί στην αποτύπωση.

Η είσοδος

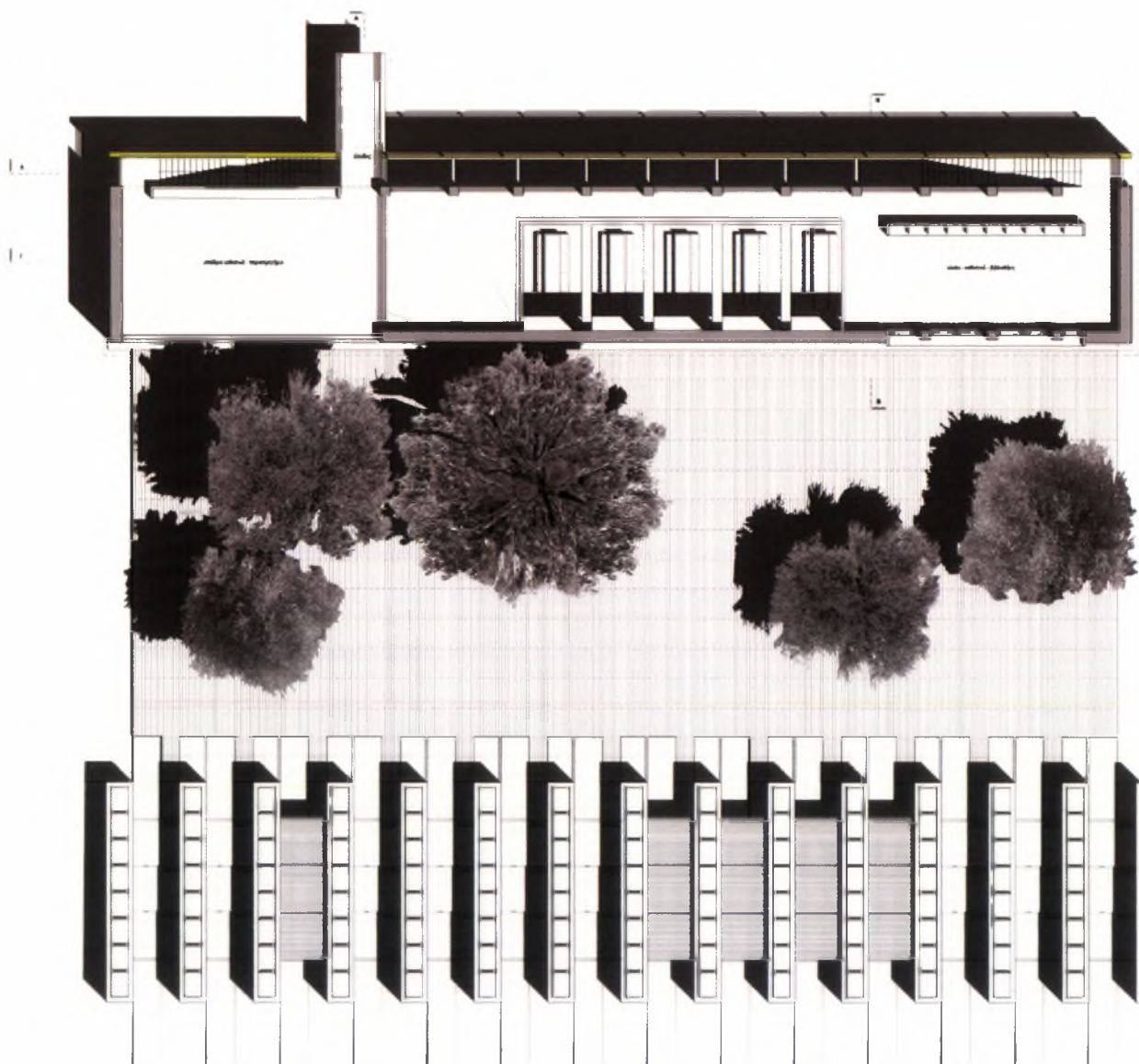
Μία στάση λεωφορείου, ένα parking και η αρχή μιας γέφυρας συνθέτουν την είσοδο στον ξενώνα από το οδικό δίκτυο.

Η γέφυρα

"Στην φύση ο συντομότερος δρόμος είναι και ο καλύτερος"

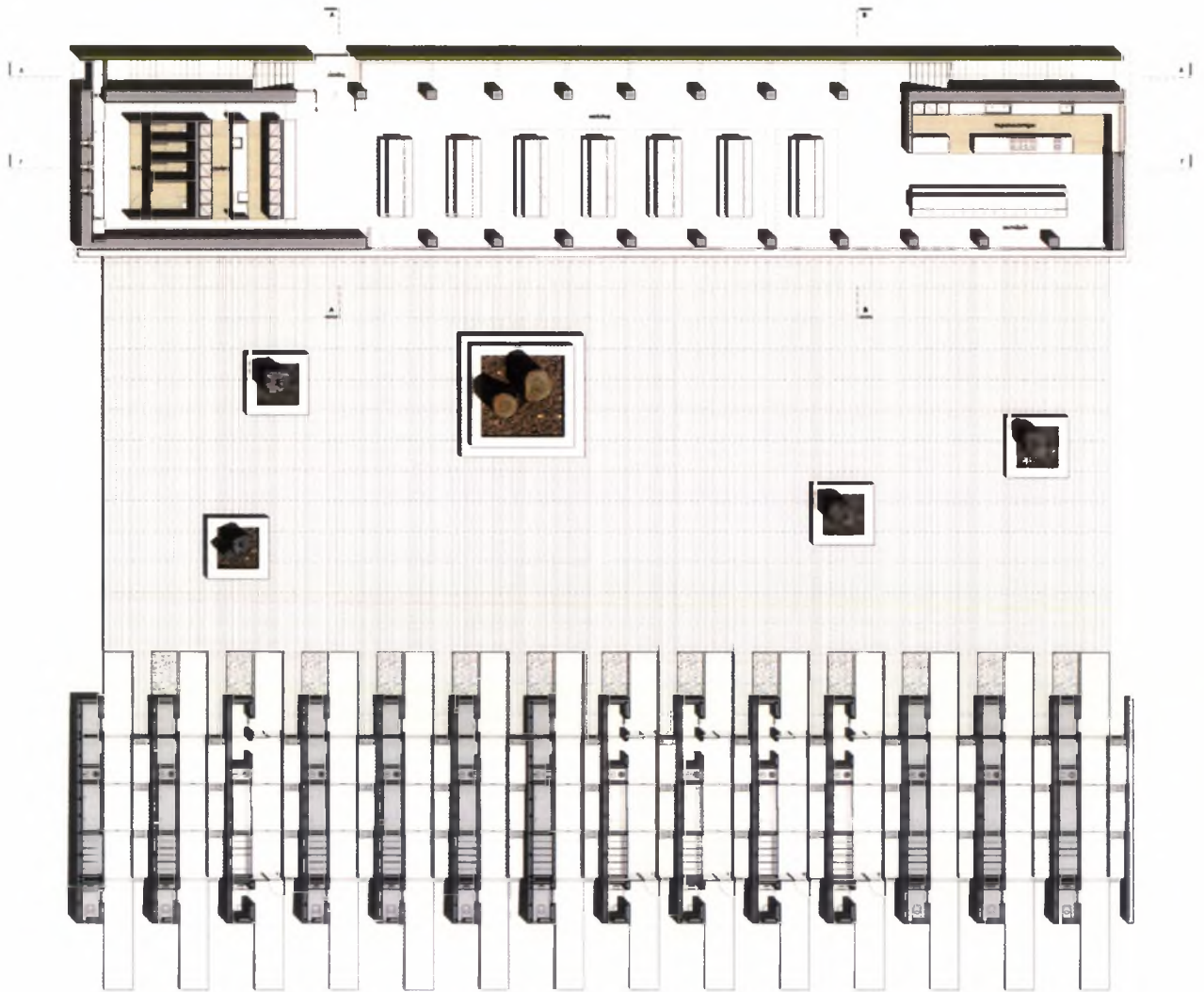
Στο οικόπεδο έχει αναγνωστεί μία υψομετρική διαφορά από τον δρόμο μέχρι την θάλασσα της τάξεως των 6 μέτρων σε απόσταση 150 μέτρων. Η πρόσβαση στο κτίριο "Κάμαρες" γίνεται από τον δρόμο με μία ευθύγραμμη ισουπή γέφυρα. Εκμεταλλευόμενοι την φυσική κλίση του εδάφους, πετυχαίνουμε την σταδιακή ανύψωση του ανθρώπινου βλέμματος από το ύψος του κορμού της ελιάς μέχρι την συνολική επόπτευση του ελαιώνα και την είσοδο στον όροφο του κτιρίου. Η γέφυρα είναι κατασκευασμένη από συρμάτινα κιβώτια συμπληρωμένα με τοπικές πέτρες θυμίζοντας τα "γλυπτά" που δημιουργούνται στους ελαιώνες από το μάζεμα των πετρών που εμποδίζουν στην καλλιέργεια των ελιών.

ΚΑΤΩΦΛΙ ΟΡΟΦΟΥ

Το κτίριο έχει υποστεί αλλαγή στο πρόγραμμα του και από κατοικίες για τους εργατές μετατράπηκε στους κοινόχρηστους χώρους του ξενώνα. Διασχίζοντας την γέφυρα και φτάνοντας στο κτίριο ο επισκέπτης αντικρίζει την πίσω συμπαγή όψη του κτιρίου. Μέσω μίας σχισμής η συνεχής κίνηση της γέφυρας εκτονώνεται σε έναν νέο ανοικτό χώρο στάσης στον όροφο, όπου ο επισκέπτης παρατηρεί την πλατεία και τις κατοικίες. Λόγω του πυκνού σκελετού (κολώνες ανά 3 μέτρα) και της έλλειψης επικοινωνίας του ισόγειου με τον όροφο, έχει σχεδιαστεί μία ζώνη κίνησης εξωτερικά και παράλληλα με τον πίσω τοίχο διατηρώντας τον χαρακτήρα της συμπαγούς πίσω όψης. Στο ισόγειο έχουν αφαιρεθεί οι τοίχοι που επέβαλαν τον τριμερή διαχωρισμό και ένας ενιαίος χώρος παρέχει δραστηριότητες εργασίας, σίτισης και υγιεινής. Η επικοινωνία των ορόφων έχει ενισχυθεί με ένα αίθριο που έχει σχεδιαστεί μετατρέποντας το ισόγειο και τον όροφο σε οπτικά επικοινωνούμενους χώρους. Ο όροφος χρησιμοποιείται ως χώρος καθιστικού-studio-ψυχαγωγίας. Οι όψεις έχουν ανασχεδιαστεί βάση των αλλαγών στην λειτουργία του κτιρίου. Η στέγη έχει αντικατασταθεί με νέα μεταλλική, διατηρώντας την εντύπωση της στέγης που υπερπίπτει.

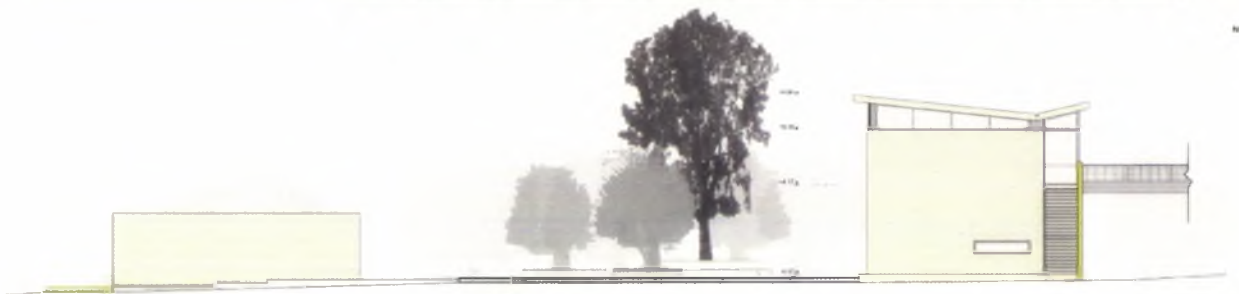

KATOWN EGEFROY

Η πλατεία
Η πλατεία είναι ο χώρος που ενώνει το κτίριο και τις κατοικίες και εμπεριέχει τις ήδη υπάρχουσες ελιές και τον ευκάλυπτο. Ένα deck που προσφέρεται για εργασία αλλά και για κοινωνικές δραστηριότητες, θυμίζοντας τις πλατείες των χωριών που κάτω από την παχιά σκιά των πλατάνων μαζεύονται οι κάτοικοι και συζητούν τα τοπικά θέματα.

NOTIA OVA

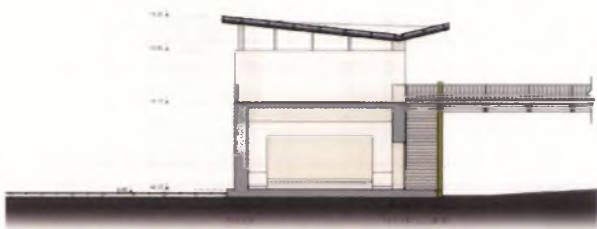
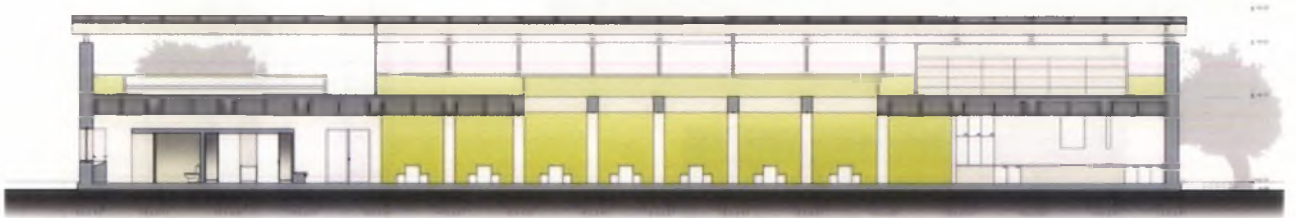
ANATOLIAN OVA

AYTAKH OVA

BOPEIA OVA

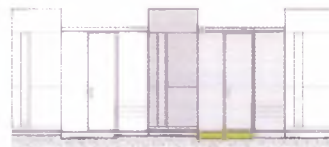
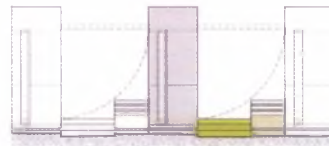
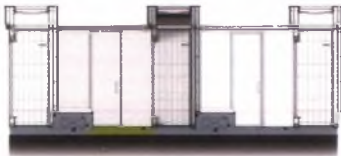

YAMA 04

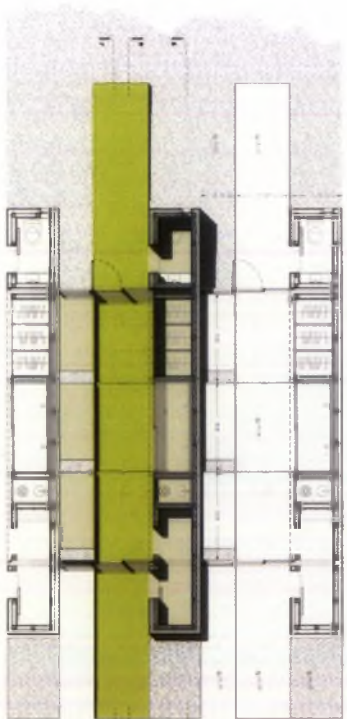

YAMA 05

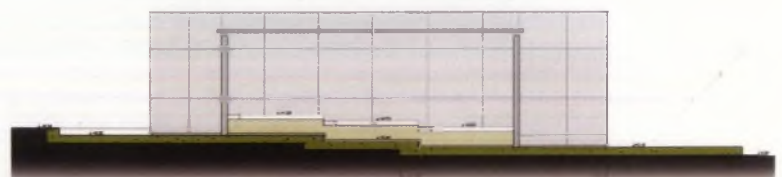
Οι κατοικίες Αναπαραγωγή του "φυσικού τοίχους" από θάμνους, δηλαδή, του ορίου μεταξύ του ελαιώνα και του αιγιαλού, αποτελούν οι κατοικίες. 14 όμοιες κατοικίες, παράλληλες μεταξύ τους, αντιπαρατίθενται πλήρως στο κτίριο "Κάμαρες" και αναπαραγάγουν η κάθε μία το "μυστικό πέρασμα" που έχει αναγνωστεί στη αποτύπωση του οικοπέδου. Η κατοικία έχει το χαρακτηριστικό του μετασχηματισμού. Απενεργοποιημένη λειτουργεί ως ελεύθερο πέρασμα μεταξύ ελαιώνα και αιγιαλού. Η ενεργοποίησή τους μετατρέπει μία ψηφίδα πάνω στο όριο σε οριοθετημένο διαμπερή χώρο διαβίωσης.

5M 10M

ΚΑΤΟΨΗ

OLIVES
ROVIES

GREEN OLIVES

STUFFED WITH GARLIC

IN EXTRA VIRGIN OLIVE OIL

NET WT 200g

7.05oz

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000097083

